

Fig. 55

2. *Compassul.* Compassul (Fig. 55) este un instrument de ordină de metal, compus din două piceore mobile împrejurul unui punct fix.

Compassul servă a raporta o distanță dată după o figură pe altă și a descrie circumferințe cu rațe date, ceea ce se face deschidând compassul quât rața și apoi fixând un picior în punctul quare voim a fi centru, învârtim pe quelu altu piceoru împrejurul quelui d'ântăiu și ast-feliu descriem circumferința.

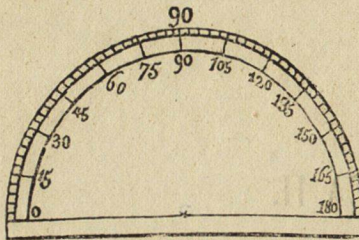

Fig. 56

3. *Raportorul.* Raportorul (Fig. 56) este un instrument de metal sêu de os în forma unui semicerc, divizat în 180 părți equali quari se numesc grade (vom reveni mai târziu asupra acestor divisiuni), subdivise și ele în minute, etc.

Raportorul servă la construcțiunea ânghiurilor, ceea ce se face astu-feliu: fixăm centrul raportorului în punctul în quare voim se construim ânghiul; numărăm apoi gradele ânghiului dat a se construi pe marginea raportorului plecând de la diametrul sêu (quare va fi o latură a ânghiului querut) și însemnăm punctul unde vine divisiunea, 'lă unim în fine cu centrul prin o dréptă și ânghiul coprins între aquesta liniă și liniă dată de diametrul raportorului, va fi ânghiul querut.

Observațiune. Construcțiunea ânghiurilor cu raportorul, se basază pe raportul quare există între un ânghiu la centru și arcul coprins între laturile sële. Vom vedé mai departe acestu raport.

§ 2. Construcțiunea perpendicularei și paralelei la o dreptă.

1. *Construcțiunea perpendicularei.* La construcțiunea dreptei perpendiculare pe o liniă dréptă se presintă două casuri: a) quând perpendiculara trebuie se trecă printr'un punct dat pe dréptă și b) quând perpendiculara trebuie se trecă printr'un punct dat afară din dréptă.

a) *Quându punctul dat este pe dréptă.* Fiă a ridica în punctul A o perpendiculară pe liniă BC (Fig. 57).

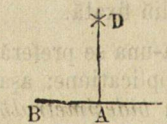

Fig. 57

Mai ântăiu luam punctele B și C și la equală distanță de A (ceea ce se face descriând cu compassul din punctul A ca centru și cu aqueasă rață două arce, quari se taiă liniă BC); apoi din punctele B și C ca centruri și cu aqueasă rață mai mare de quât AC sêu BA, descriem alte două arce,